

Sumar Executiv

Acest raport a fost întocmit de Ernst & Young și prezintă rezultatele celei de a treia măsurători anuale privind diseminarea culturii de evaluare în cadrul Sistemului Instrumentelor Structurale din România și evaluarea impactului Domeniului Major de Intervenție 1.2 "Evaluare" al Programului Operațional Asistență Tehnică în sprijinirea procesului de diseminare a culturii de evaluare.

Nivelul actual de diseminare a culturii de evaluare este măsurat cu ajutorul **indicatorilor, criteriilor și sub-criteriilor** care sunt grupate în 4 **dimensiuni** (*cererea de evaluare, oferta de evaluare, diseminarea /utilizarea rezultatelor evaluării, instituționalizarea culturii de evaluare*).

Cea de-a treia măsurare anuală a evidențiat un **nivel corespunzător de diseminare a culturii de evaluare** cu o medie de realizare a Indicelui de Măsurare a Culturii de Evaluare obținut pe baza tuturor indicatorilor de 59% din 100%.

Mai exact, în ceea ce privește **cererea de evaluare**, analiza arată că, în general, această dimensiune înregistrează performanțe bune (57%), deși ușor mai reduse decât cele aferente **ofertei de evaluare** (63%). Cu privire la criterii:

- ▶ Structura sistemului de evaluare (**criteriul 1**) are o rată de realizare peste medie, datorită bunei coordonări a "responsabilităților de evaluare";
- ▶ Resursele umane alocate evaluării sunt suficiente, dar se mai îmbunătățește nivelul de resurse financiare alocate (**criteriul 2**). Programele Operaționale au alocat, în medie, 0,12% din buget evaluării;
- ▶ Calitatea sistemului de monitorizare este considerată corespunzătoare, acesta furnizând informații în timp util (**criteriul 3**);
- ▶ Există planuri de evaluare și proiecte de evaluare gestionate eficient de către Comitetele de Coordonare a Evaluării stabilite la nivel de Program, precum și standarde de evaluare conforme cu cerințele Uniunii Europene și proceduri operaționale pentru conceperea, implementarea și utilizarea rezultatelor evaluării (**criteriul 4**);
- ▶ Datele socio-economice sunt disponibile în timp util, deși micro-datele de la nivel de beneficiar sunt disponibile doar parțial (**criteriul 5**);
- ▶ Companiile naționale și internaționale ce furnizează servicii de evaluare și sunt prezente pe piața din România dețin expertiza tematică și metodologică necesară. Beneficiarii și Comitetele de Coordonare a Evaluării joacă un rol important în optimizarea calității rapoartelor de evaluare prin utilizarea grilelor de evaluare a calității (**criteriul 6**);

Deși aceste criterii înregistrează în general performanțe bune, analiza indică faptul că există arii care pot fi îmbunătățite. Analizând perioada de programare 2014-2020, sunt formulate următoarele **Recomandări**:

Modul de îmbunătățire a capacității de evaluare	
R.1	Asigurarea disponibilității resurselor pentru a sprijini activitățile conform Indexului de măsurare a Culturii de Evaluare;
R.2	Asigurarea continuității rolului Unității Centrale de Evaluare
R.3	Planificarea noilor cicluri de măsuri cu intervale adecvate pentru a reda impactul acțiunilor Programul Operațional Asistență Tehnică;
R.4	Realizarea unui studiu comparativ internațional cu privire la aspectele organizatorice aferente funcției de evaluare.
R.5	Identificarea indicatorilor aferenți perioadei 2007-2013 care vor fi utilizați în perioada 2014-2020 și evaluarea fiabilității și coerenței Programelor Operaționale și a ariilor care necesită optimizări.
R.6	Structurarea și animarea Grupurilor de Lucru pentru Evaluare cu accent asupra temelor specifice și actualizarea periodică a documentelor aferente evaluării.
R.7	Realizarea unui proiect în colaborare cu Institutul Național de Statistică pentru conceperea unei valori de bază statistice pentru analizele contrafactice și analiza informațiilor necesare pentru conceperea indicatorilor socio-economici care vor fi utilizați pentru a putea evalua impactul.
R.8	Asigurarea complementarității cu Programul Operațional Capitalul Uman pentru finanțarea opțiunilor de formare și instruire în domeniul evaluării pentru oferta de evaluare.

Dimensiunea sistemului de evaluare referitoare la **diseminarea și utilizarea rezultatelor evaluării** înregistrează de asemenea performanțe adecvate (65%). Pe de altă parte, **instituționalizarea culturii de evaluare** este dimensiunea care înregistrează cele mai slabe performanțe (49%). La nivelul criteriilor:

- ▶ Rapoartele de evaluare sunt disponibile publicului, fiind organizate dezbateri publice pentru prezentarea și discutarea rezultatelor evaluării și existând o tendință pozitivă în organizarea evenimentelor de diseminare la scară largă pentru prezentarea rezultatelor evaluării (**criteriul 7**);
- ▶ Există proceduri eficiente pentru încurajarea utilizării rezultatelor evaluării și acțiuni de monitorizare (follow-up) privind implementarea recomandărilor de evaluare (**criteriul 8**);
- ▶ Evaluarea este considerată a fi un element important al succesului instituțional, dacă principiul independenței este clar înțeles și respectat (**criteriul 9**);
- ▶ Prevederile legale ale Uniunii Europene au fost transpuse în cadrul legal din România (**criteriul 10**), care reglementează activitățile de evaluare și stipulează cerințe suplimentare privind elaborarea planurilor multi-anuale de evaluare. Există totuși elemente ale cadrului legal din România care limitează evaluarea (ex. normele privind achizițiile publice, ordonanțe naționale referitoare la angajarea personalului și reglementări cu privire la eligibilitatea cheltuielilor);
- ▶ Calitatea/expertiza resurselor umane implicate în activitățile de evaluare (**criteriul 11**) este peste media Indexul de măsurare a Culturii de Evaluare, cu prezența unor susținători ai procesului de evaluare atât la nivel de PO, cât și la nivelul Cadrului Strategic Național de Referință;
- ▶ Numărul evaluărilor inițiate ca răspuns la nevoia de cunoaștere este mai scăzut decât în alte state membre (**criteriul 12**). Se pot aduce îmbunătățiri la nivelul culturii de evaluare în rândul entităților de formulare a politicilor din domeniu, chiar dacă proiectele de dezvoltare a capacității finanțate în cadrul Domeniului Major de Intervenție 1.2 vizează deja acest obiectiv;
- ▶ Contribuția organizației naționale a evaluatorilor la diseminarea bunelor practici (**criteriul 13**), cât și gradul de participare a societății civile la activitățile legate de evaluare și numărul evenimentelor publice organizate anual (**criteriul 14**) sunt considerate a fi mai degrabă reduse;
- ▶ Indicatorii care compun indicele de guvernare dezvoltat de Banca Mondială poziționează România peste media celor mai mulți indicatori în ceea ce privește **eficacitatea guvernantei** (**criteriul 15**);
- ▶ Nivelul de participare a funcționarilor publici (alții decât cei dedicați evaluării) în cadrul activităților de evaluare poate fi îmbunătățit, la fel și disponibilitatea opțiunilor de formare existente pe piață (în special cele oferite de mediul academic) și nivelul de internalizare a evaluării de către factorii instituționali interesați (**criteriul 16**);

Au fost identificate anumite arii care necesită îmbunătățiri, în acest scop fiind formulate următoarele recomandări:

Modul de îmbunătățire a culturii de evaluare	
R.6	Sprajin pentru efectuarea unui studiu destinat identificării celor mai adecvate <i>forme de comunicare</i> către factorii interesați din domeniul Instrumentelor Structurale;
R.7	Includerea în continuare în cadrul proiectelor de evaluare a unor evenimente de comunicare ample și publicarea rezultatelor evaluării în baza de date aferentă bibliotecii de evaluare;
R.8	Discutarea periodică în cadrul Grupurilor de Lucru pentru Evaluare a recomandărilor de monitorizare (follow-up);
R.9	Derularea în continuare a activităților de comunicare destinate în special factorilor care formulează politici publice și societății civile
R.10	Asigurarea complementarității cu Programul Operațional Capitalul Uman pentru finanțarea opțiunilor de formare și instruire în domeniul evaluării pentru partea de cerere și acțiuni de dezvoltare a capacității pentru mediul academic
R.11	sprajinirea organizării unei conferințe internaționale vizând schimburi de experiență privind "Impactul rezultatelor evaluării asupra procesului de formulare a politicilor publice"
R.12	Sprajinirea unor proiecte pilot privind Evaluarea Impactului Reglementărilor.